

DIPLOMATA PIBONIS.

I.

Privilegium pro monasterio S. Apri.

(Anno 1072.)

[DOMINUS CALMET, *Hist. de Lorraine*, t. IV, *Preuves*, p. 472.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, omnium quæ subsistunt æternaliter creatricis atque moderatricis, PIBO sanctæ Tullensis Ecclesiæ humilis præsul divinæ dispositionis gratia.

Agitur quotiescumque animus uniuscujusque, ad bonum velle inspiratur, maxime ille qui plus cæteris in hoc mundo aliquid habere cernitur, cum invigilat ut ex rebus terrenæ dominationis Dei clementia sibi propitiatur. Nobis tamen pastoribus Ecclesiæ pia sollicitudo indicitur, ut grex Dominicus in ea constitutus, nostra providentia pascatur, et gemina vitæ substantia sub temporali administratione fulciatur. Idcirco universis Ecclesiæ nostræ, cui Deo auctore præsidemus, tam præsentibus fidelibus quam etiam post longe sequentibus, certa ratione manifestum esse volumus quod, ad locum Sancti Apri devenientes et victualem monachorum administrationem pie considerantes, nobis in futuri districtione iudicii non modice profuturum esse credimus, si ea quæ ad alimenta fratrum illic Deo servientium pertinent, auferemus, ut per hoc et memoriale nostrum in eo loco certius consisteret, et servorum Dei pro adeptione salutis nostræ perpetualiter oratio non cessaret.

Hujus itaque rei gratia ducti nostrorumque prædecessorum provocati exemplo, qui de rebus ad se pertinentibus quædam eidem loco pro suarum remedio animarum contulerunt, consilio nostrorum fidelium, eis donatione firma concessimus duo altaria pro nostræ remedio animæ, nostrorumque antecessorum et successorum hujus sedis pontificum, scilicet altare de Bladenaco super Mosellam ex integro, cujus medietatem hæcenus ab antiquo retinebant, sicut etiam adhuc medietatem retinent ecclesiæ ejusdem villæ, et altare ecclesiæ de Fain ultra Mosellam juxta Barum castrum, ea videlicet lege qua cætera altaria totius abbatiæ antiquitus tenuerant, id est ut decedentibus vicariis quibus tantummodo curam animarum per eorum electionem committimus, ipsi eadem altaria redimere nequaquam compellantur, sed solummodo, ut dictum est, succiduos vicarios exhibeant, qui de manu nostra curam animarum suscipiant. Nostro etiam pontificali dono tradimus loco et fratribus Sancti Apri, cum laude nostrorum fidelium, quamdam mulierem, nomine Peilam, cum duobus filiis ad nostram potestatem dudum pertinentem Gavalonem, ac de nostro jure ad eorum jus perpetualiter retinendas transfundimus, ut pro nostræ

A remedio animæ, nostrorumque antecessorum atque successorum, omnis eorum posteritas in fratrum prædicti loci servitio permaneat.

Confirmamus quoque eidem loco cuncta quæ in privilegiis nostrorum antecessorum, videlicet Gauzlini, Gerardi ac beatæ memoriæ Brunonis in ejusdem loci armario continentur, et quæ adhuc Dei gratia solide retinere videntur, nec non etiam confirmamus ea quæ temporibus prædicti venerabilis Brunonis idem cænobium acquisivit, id est cellam de Danguiliaco, cum omnibus suis appenditiis, sicut in chirographo felicitis memoriæ Walteri comitis, qui ejusdem cellæ domum Sancto Apro obsuæ remedium animæ contulit.

Quin etiam confirmamus ea quæ temporibus nostri antecessoris Udonis apud Baini-Villam ab Holdierde et filio ejus Odelrico, sicut in eorum chirographo continentur, prædictum cænobium acquisivit.

Hæc ergo omnia præsentis carthæ nostra pontificali auctoritate prælibato monasterio perpetualiter possidenda corroboramus, quatenus ex hac pietate fratres præsentialiter in memoriam reducant quantum pro bona voluntate omnipotentis Deo pro nobis instanter supplicare debeant.

Petimus denique et obsecrantes deprecamur successorum nostrorum paternam benevolentiam, ut hæc nostræ largitatis oblatio firma habeat et rata, sicuti et ipsi quoque sua decreta constituturi sunt, servari perenniter illibata; scientes proculdubio se ita pro bona voluntate remunerandos, sicut pro temeritate ea quæ pro animarum remedio instituta sunt, ab auctore mundi gravius puniendos. Ut autem hæc nostræ traditionis concessio in futuris temporibus firmior habeatur, et perpetualiter illæsa conservetur, manu omnium fidelium nostrorum ea corroborari fecimus, et auctoritatis nostræ gratia durare per succedentia tempora decrevimus.

Ego PIBO gratia Dei Leucorum episcopus signavi.

Sign. Hugonis primicerii.

Sign. Milonis Virdunensis primicerii, et hujus sedis archid.

Sign. Lamberti majoris archid.

Sign. Rudolphi archid.

Sign. Hugonis majoris archid.

Sign. Lamberti junioris archid.

Sign. Albrici archid.

Sign. Luitulfi archid.

Sign. Hugonis junioris archid.

Sign. Theodorici archid.

Sign. Friderici hujus urbis comitis.

Sign. Haimonis comitis, et filii ejus Odelrici.

Sign. Everardi comitis, et filiorum ejus Gilberti et A
Henrici.

Sign. Milonis et fratris ejus Walteri.

Sign. Hugonis et fratris ejus Warneri.

Sign. Henrici advocati.

Sign. Domini Widonis abbatis cœnobii S. Apri.

Sign. Domini Vinbaldi abbatis cœnobii S. Mansueti.

Data iv Idus Octobris in plenaria synodo, anno ab Incarnatione Domini 1072, indictione decima, regnante Henrico IV Romanorum rege, anno regni ejusdem xvii, duce Theodorico.

Ego Walterus cancellarius decanus, et archid. recognovi et subscripsi, atque signavi.

II.

Controversiam Valonem inter abbatem S. Arnulfi et abbatissam Buxeriensem de ponte quodam exortam compescit.

(Anno 1073.)

[D. CALMET, *ibid.* p. 474, et authentico Buxeriensi.]

In nomine sanctæ et individue Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, Pibo gratia Dei Leucorum præsul.

Quoniam divina gratia dignata est nos, non nostris meritis, ad pastorale officium promovere, oportet ut res nostræ ecclesiæ solerter studeamus tam in minimis quam etiam in maximis providere. Quapropter noverit omnium posteritas, tam presentium quam futurorum, quod fuerit exorta contentio inter duas abbatias, scilicet Buxeriensem nostræ ecclesiæ, et Sancti Arnulphi Metensis ecclesiæ, de quodam ponte quem noviter construxerat abbatissa Buxeriensis super suum proprium fundum, sed tamen in banno et cursu aquæ, nomine Murth, pertinente ad abbatiam Sancti Arnulphi; pro qua contentione amicaliter diffinienda convenimus ego et confrater noster Metensis Ecclesiæ venerabilis præsul Herimannus, cum duce Theodorico, atque venerando abbate Walone cœnobii Sancti Arnulphi, ubi disposuimus, fraterna charitate mediante, quatenus prædictus abbas concederet ibi fieri pontem, eo tenore ut annuatim sibi persolveretur census xii denariorum publice, festo sancti Remigii, et ad hunc censum recipiendum esset præsens eo die supra pontem legatus abbatis Sancti Arnulphi, ab hora prima, usque ad sextam; qua transacta legatus recederet.

Si vero usque ad vesperam legatus abbatissæ Buxeriensis persolveret prædictum censum apud cellam Laïum, susciperetur sine justitia. Si autem ultra noctem negligeret persolvere, in crastino redideret cum justitia. Quod si pons per incuriam, aut imminente impetu aquæ, fuerit destructus, et noluerint restituere, abbas Sancti Arnulphi redeat ad pristinam hanni sui consuetudinem, et abbatissa ad suarum navium transmeantium antiquitatem; et eradicet statuas ipsius pontis, ne sint impedimento piscaturæ, vel navibus abbatis Sancti Arnulphi. Ut vero hæc nostra communis diffinitio rata et sta-

bilibis perpetualiter maneat, statuimus hoc chirographum conscribi, quatenus utraque abbatia istius chirographi partem habeat, ad confirmandum hujus nostræ diffinitionis perpetuale testimonium.

Ego Pibo, Tullensis Ecclesiæ præsul, signavi.

Sign. primicerii Hugonis.

Sign. Lamberti archidiaconi.

Sign. Hugonis archid.

Sign. Odelrici archid.

Item sign. Odelrici archid

Sign. Friderici comitis.

Sign. Odelrici advocati de Nanceio.

Sign. Alberti.

Sign. Henrici advocati.

Sign. Hugonis villici.

Sign. Berengeri advocati.

Ego gratia Dei Herimannus Metensis Ecclesiæ episcopus, consilio nostrorum fidelium laudavi.

Sign. Alberonis primicer.

Sign. Richeri decani et archidiaconi.

Sign. Walonis abbatis Sancti Arnulphi.

Sign. Gervaldi archidiaconi.

Sign. Johannis ærarii.

Sign. Folmari comitis.

Sign. Menzonis advocati.

Sign. Clunonis de Tincherei.

Sign. Haimonis.

Sign. Everardi de Asmantia.

Sign. Alberici.

Sign. Ottonis.

Sign. Lamberti.

Sign. Dodonis.

Sign. Gerardi.

Actum Tulli publice anno Dominicæ Incarnationis 1073, indictione xi, iii Kalend. Maii, regnante Henrico juvene Romanorum rege, ducamen regni Theodorico duce regente.

Data per manus cancellarii et archidiaconi Walteri, astipulantibus idoneis suprascriptis testibus.

III.

Confirmatio privilegiorum prioratus de Asmantia.

(Anno 1076.)

[Dom CALMET, *ibid.*]

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Utile summopere et necessarium est rectoribus ecclesiarum gestarum rerum dispositiones ad notitiam posteriorum litterarum memoriæ firmissime commendare. Innotescat igitur universis sanctæ matris Ecclesiæ filijs et fratribus quoniam ego Pibo gratia Dei Tullensis episcopus, precibus et gratia comitissæ Sophiæ dilectæ filiæ nostræ, quamdam ecclesiam in honore beate Mariæ, quam ipsa a fundamento construxerat, consecravi. Sed quia parochiani Asmantie præcis temporibus subjecti ad Dominum-Martinum fuerant, sicut et aliarum circumjacentium villarum, scilicet de Lays, de Osmunt [*alias*, de Eumont], de Blanzeyo, et de Sechamp, et nunc et illi de Asmantia et de prædictis villis omnes

certis ex causis a tali subiectione remoti erant, A consilio nobilium suorum rogavit nos prædicta comitissa Sophia ut quid juris, qui ecclesiæ Beatæ Mariæ deservirent, habuissent, vel habituri essent, vel quibus ex causis parochiani de Asmantia a subiectione Domni Martini remoti essent, ne aliqua contentio vel controversia in posterum oriretur, scripto mandaremus.

Noverit igitur omnis ecclesiam beatæ Mariæ cum sua capella de castro ita liberam a dominis et principibus castri taliter constitutam fuisse, quod nec census, nec respectum aliquem Ecclesiæ Tullensis debeat. Ita ut tamen quod clericus a comitissa vel successoribus ejus de præbenda beatæ Mariæ investitus Tullum veniet, et a sede nostra curam animarum suscipiet, et pro Christianitate conservanda B fidelitatem faciet. Quibus enim ex causis parochiani de Asmantia a subiectione Domni-Martini remoti sint, sicut ab ipsa comitissa vel fidelibus ejus didicimus, fideliter scribimus. Theodericus dux, comitissæ avus, qui jure hæreditario comiti Folmaro in Asmantia successit, mediam partem decimarum ecclesiæ Domni-Martini hoc pacto dedit et concessit, ut presbyter de Domno-Martino in Sabbato sanctæ Paschæ oleum et chrisma capellano Beatæ Mariæ daret, et in omnibus synodis et conciliis per omnia et pro ipsa decima ipsum capellanum excusatum haberet. Prædecessor etenim meus bonæ memoriæ Bertholdus episcopus, ad memoriam pristinæ subiectionem duas oblationes ad Domnum-Martinum quoquo anno ferendas instituit, et quia illi de C Asinantia duri et feroces semper exstiterant, ita ut archidiaconus vel decanus aliquis oppidum eorum tam causa minime auderet intrare, hoc similiter idem episcopus constituit, ut ad Domnum-Martinum ad synodum vocarentur et irent. Præterea muneribus et precibus ipsius Theoderici ducis interpellatus, laude et assensu Berengarii illius castri archidiaconi, et concessione sui capituli, in plena synodo constituit, et in posterum tenendum censuit ut nullam subiectionem, vel redhibitionem, vel exactionem aliquam ecclesia Domini-Martini ab ecclesia Beatæ Mariæ, vel a parochianis ejus exquireret vel haberet amplius. Igitur comitissa Sophia ecclesiam Beatæ Mariæ, a nobis, ut prædiximus, D dedecit, quam ipsa novam de veteri reddiderat, satis plenarie diligens, duos mansos inibi a prisco tempore datos pro elemosyna ut ecclesia possideret, libenter concessit, et in augmento elemosynæ item alios duos mansos, cum duabus ancillis, et uno servo, eo tenore quo ipsa tenebat laude filii sui comitis Theoderici, dedit ad altare Beatæ Mariæ; dedit et omnes decimas grossas et minutas de castro et oppido, scilicet de omnibus dominicaturis, de censalibus, de arigalibus, de styrpalibus. Nos itaque pro honore Dei Genitricis Mariæ tale donum laudamus et confirmamus, libertatem et ecclesie in præsentia nostra testimonio multorum nobilium et ignobilium recognitam et laudatam reco-

gnoscimus et laudamus, et impressione sigilli nostri in perpetuum conservandam anathemate confirmamus.

Signum Pibonis episcopi.

Sign. Alberici abb. Sancti Mansueti.

Sign. Richardi abb. Sancti Apri.

Sign. Hugonis primicerii.

Sign. Riquini archidiaconi.

Sign. Stephani archidiaconi.

Sign. Dodonis decani.

Sign. Theoderici archidiaconi et cancellarii.

Sign. Ibini scabini.

Sign. Theoderici comitis.

Sign. Rainardi comitis.

Sign. Wirici de Belrain.

Sign. Wirici de Danubre.

Sign. Walterii et Arnulfi fratrum.

Acta sunt hæc Tulli in majori ecclesia, anno ab Incarnatione 1076 indic. xiv, ordinationis vero nostræ x, imperante Henrico III, regnante per sæcula Domino Jesu Christo feliciter. Amen.

IV.

Charta pro ecclesia Sancti Deodati

(Anno 1076.)

[*Gall. Christ. XIII, Pr. 472.*]

In nomine sanctæ et individue Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, PIVO, Dei gratia, sanctæ Tullensis ecclesiæ episcopus, universis in Christo renatis Christi pacem et regnum.

Amor futuræ patriæ, qui in filiorum Dei cordibus plurimum exæstuat de præsentis Ecclesiæ cura et administratione vigilanter deliberat, tantoque potentius eam fovet et amplectitur, quo agnoscit quia eo quod suspirat, non alio modo feliciter pervenitur: et nos ergo pro ratione nostri officii in iis quæ ad nos pertinent satagentes, ecclesiæ quoque Sancti Deodati, quæ in tuitione nostra similem curam impendimus, ecclesiamque de S. Remigii monte, quam dux Theodericus diu per invasiones obtinuerat, tempore Reimbaldi præfatæ ecclesiæ præpositi, synodali judicio et canonicali auctoritate, ipsius quoque præpositi legali comprobatione recuperatam præbendæ fratrum in perpetuum concessimus: quia vero ejusdem ecclesiæ frater episcopus sui altare acquisitæ ecclesiæ in memoriam mei obitus per singulos annos eodem jure, eademque integritate qua tenuimus fratribus ibi servientibus perpetuo tenendum tradimus: verum quia charitati invident charitatis inimici, bonisque institutis pars adversa reluctatur, decernimus, ut quisquis hoc decretum turbaverit, nostro anathemate percussus, iram justii judicii sentiat. Præsentem itaque descriptionem nostra auctoritate confirmamus, testimonio etiam fidelium nostrorum roborari censuimus. Signum Pibonis episcopi, S. Ricuini primicerii, S. Reimbaldi archidiaconi, et S. Deodati præpositi, S. Stephani archidiaconi, S. Hugonis archidiaconi, S. Gotberti cantoris, S. Alberonis cantoris, S. Thromari abbatis, S. Mansueti, S. Widrici abbatis, S. Apri, S. Bertricii

abbatis Mediani monasterii, S. Rainaldi comitis, A. S. Varini advocati, S. Leifridi, S. Henrici de S. Vedusta, S. Gilberti villici.

V.

Litteræ de ecclesia de Munz.

(Anno 1079.)

[BALUZ. *Capitul.*, t. II, p. 1555, ex archivo S. Mansueti Tullensis.]

In dominæ sanctæ et individuæ Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti. Pæro, Dei gratia, Leuchorum episcopus, omnibus sanctæ Ecclesiæ filiis, salutem in perpetuum.

Quoniam tempora, quæ semper defluunt et nunquam in eodem statu permanent, ex longitudine dierum oblivionem pariunt, et per oblivionem contentiones sæpe oriuntur, eapropter ad cautelam actiones temporum scripturæ commendantur, et per scripturam posteris mandantur. Facile enim retinetur quod scripturæ commendatur. Notum sit igitur præsentibus et futuri temporis hominibus ecclesiam de Munz antiquitus capellam de Blanco existisse, hominesque apud eandem villam de Munz commorantes ter in anno, videlicet in Pascha, Penicosten, et Natale Domini, ex consuetudine apud matrem suam ecclesiam de Blanco convenire et debitas oblationes presbytero de Blanco ibidem persolvere. Verum quoniam huic antiquæ consuetudini homines ejusdem villæ de Munz tempore nostro obviare conati sunt, per duos annos nostra pastoralii justitia et judicio sanctæ Tullensis Ecclesiæ prædictis hominibus divina sunt interdicta, donec præsumptionem suam condigna satisfactione emendant. Hac necessitate homines de Munz compulsi, dominum suum ducem Theodericum, in cujus manu prædicta villa tunc erat, convenerunt, obnixè precantes ut per eum ab hujusmodi sententia absolverentur. Mediante igitur domino [duce Theoderico, prædictis hominibus de Munz ibidem baptisterium et liberam sepulturam concessimus, et ut deinceps in tribus jam dictis solemnitatibus ad Blanco ire non cogentur statuimus. Cujus rei compositio cum ad aures domni Theomari, qui tunc temporis præerat Ecclesiæ beatissimi Mansueti, pervenisset, consilio sapientum, quos consiliis suis asciverat, huic facti rationabilibus modis contradixit pro eo ne si forte præfata capella licentia diaconi et archidiaconi mater Ecclesia fieret, baptisterium et liberam sepulturam haberet, homines de parochia successores ipsius aliquando ac tectum ecclesiæ cooperiendum provocarent et inquietarent. Eapropter dominus dux, prævisio in posterum damno Ecclesiæ Sancti Mansueti, et prænotata rusticorum quæ fieri poterat inquietatione, communi assensu et rogatu Albrici villici et aliorum hominum de Munz, præsentis venerabilis abbate Theomaro et laudante, statuit ut homines de Munz tectum præfate ecclesiæ, si quando destrueretur, cum cæteris utensilibus interioribus, videlicet indumentis, calceis, missali, scarsali repararent. Sic igitur memoratus abbas Theomarus,

PATROL. CLVII.

rogante et instante supradicto duce cæterisque qui multi ad eum rogandum super hoc convenerunt, eorum petitioni assensum præbuit, et quæ sui juris erant in oblationibus trium festivitatum ad cooperiendum ecclesiæ tectum in auxilium concessit, exceptis panibus oblationum earumdem festivitatum. Et ne tam nostra quam prædicti abbatis institutio aliqua posteriorum calumnia vel oblatantium improbitate valeat quandoque ullo modo transmutari, hanc chartam conscribi jussimus in signum monepti, quam etiam sub interminatione anathematis impressione propriæ imaginis, signis quoque et testimoniis nostrorum censuimus fidelium roborari.

S. Pibonis episcopi.

S. Theomari abbatis.

S. Theodorici ducis.

S. Widrici abbatis.

S. Apri.

S. Riguini primicerii.

S. Brunonis archidiaconi et præpositi.

S. Gengulfi.

S. Alberonis cancellarii.

S. Ogeri sacerdotis ejusdem capellæ de Munz.

S. Albrici villici ejusdem villæ.

S. Bencelini militis subadvocati de castro Castanail.

S. Humberti militis ejusdem castri.

S. Mironis de Gundricort.

Acta sunt hæc anno ab Incarnatione Domni 1079, anno ordinationis nostræ XI, imperante Henrico III, duce Lotharingorum Theoderico, comite Tullensi Raynardo, regnante per sæcula Domino Jesu Christo feliciter. Amen.

VI.

Litteræ de cella Asmantia.

(Anno 1085.)

[BALUZ., *Miscell.* III, 58, edit. Mansi.]

Quoniam de incertis certa requirenda sunt, utile et necessarium est posteris ea litteris commendare. Ego igitur Pibo Tullensis episcopus notum facio meis successoribus quoniam inter Sophiam comitissam et Hodiernam Sanctæ Clodesindis abbatissam controversia diu fuerat ne capella sub Asmantia sacraretur, ideo quod in territorio Domni-Martini constructa erat. Sophia autem multoties nos adiit, ut consilium nostrum in hoc poneremus. Denique convocato Hermanno Metensi episcopo, consilio et auxilio ejus apud abbatissam obtinuimus ut si casuales redditus quos habebat comitissa Sophia apud Layez ei tribueret, et Aremfridum, Badinum, et Lampizonem cum quartariis et foresta de Eingiviler et benigne concederet laude sua et capituli Sanctæ Glodesindis capella sacraretur. Huic consilio interfuit abbas Sancti Mansueti Albricus, Evrardus Sancti Apri, Hugo noster primicerius. Post hæc, præsentis Hermanno Metensi episcopo et abbatissa Hodierna donum cellæ, donum capellæ castri in manu abbatis Sancti Michaelis, Sophia comitissa po-

suit eum decimis arengalium et stirpaliū et indomnicatum et decimas omnium decimas quæ acquirere posset ex proprio ære. Chartam itaque fieri sibi expetiit de libertate cellæ, quam liberam feceram laude capituli nostri ab omni exactione, vicarium liberum qui utrique deserviret et cellæ et capellæ castri, qui etiam vicarius fidelitatem faceret abbati Sancti Michaelis de his quæ essent sui juris, fidelitatem etiam abbatissæ de his quæ ad eam pertinerent, conductum vicarii abbati Sancti Michaelis benigne annuens, et in perpetuum scripto astipulans. Cujus petitioni libenter annuimus, imposito sigillo nostro et banno. Ut autem certius teneatur et sciatur, præsens chirographum conscribi rogavimus cum signis illorum qui interfuerunt. Hocque pactum firmatum est illo anno quo Jerosolymam iturus eram, anno ab Incarnatione Domini 1805, indictione viii, epacta xxii, concurrente ii, papante Gregorio VII, regnante Henrico III.

Signum Pibonis Tullensis episcopi.

S. Hermanni Metensis episcopi.

S. Albrici abbatis S. Mansueti.

S. Evrardi abbatis S. Apri.

S. Hugonis primicerii.

Hi autem sunt testes de familia, Maimboldus; Bovonius, Emyco, Enzelinus, per quorum manus xxx libræ Metensis monetæ Hodiernæ abbatissæ traditæ sunt.

Præterea antecessores prædictæ comitissæ Sophiæ mansum infra suburbium civitatis juxta portam quæ dicitur Eckearidi Sancto Stephano protomartyri dederant in Raimbaldi angulo, sed per longa tempora oblivioni traditum fuerat. Renovatum est ergo donum per manum nostram, et præsentī scripto confirmatum, ut memoria antecessorum ejus in nostra charta firmius habeatur, maxime pro libertate cellæ Asmantæ, quam liberam feceram ab omni exactione.

VII.

Fundatio monasterii S. Leonis Tullensis.

(Anno 1091.)

[DOM CALMET, *Histoire de Lorraine*, IV, Pr. 489.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis. De Scripturis evangelicis et apostolicis præmoniti, pii reges, religiosi pontifices, cæterique Christiani principes, quorum cor dilatatum est in charitatis latitudine, et rerum suarum multimoda possessione, ipsi quidem solent ecclesias ædificare, congregationes Sanctorum adunare, stipendia necessaria suppeditare omnique sufficientia locupletare.

Ego autem Luctulfus humilis clericus, Tullensis ecclesiæ claustrī decanus, quamvis nulla rerum possessione subnixus, animatus sum tamen æmulari tam grande propositum, quadam magnanimitate bonæ spei quotidie interpellante adversus pusillanimitatem meam, et incessanter sugillante timidum animum meum. Qua in re prudens hujus mundi taxans sumptus operis et rationis, nequaquam commiretur vel contemnat pusillanimitatem meam, quia Dei munificentia semper fidus comes bonæ voluntatis, in quo

omnia possibilis credenti, inceptum meum conducit et perducit ad bonam efficientiam. Si quidem ego positus inter spem et curas, Hugoni comiti filio comitis Henrici, sicut eram ei notissimus, hanc voluntatem meam et sollicitudinem exposui. Vir autem Domini fidelis, Spiritu Dei intrinsecus corde tactus, in hæc mihi verba respondit, sese curarum mearum futurum socium, et suscepti laboris indefessum cooperatorem, imo principem, si in honorem beati Leonis papæ, Tullensis episcopi, inibi cœnobium dedicarem, et circa illud xenodochia pauperum ædificarem, ut, quoad viverent ipse et uxor sua, pro incolumitate et prosperitate eorum fieret ibi quotidiana oratio; cum appositi essent ad patres suos, tunc quoque impensius deberetur animabus suis et patrum suorum ecclesiastica memoria, et prodesset pauperum benigne subministrata refectio. Quod quidem ego Luctulfus gratanter assensi.

Igitur ipse comes et sua comitissa, et ego communicato consilio adivimus episcopum Tullensem, virum piæ memoriæ venerabilem Pibonem, ecclesiarum Dei amatorem, omni bono incepto congratulantem et cooperantem. Sanctus itaque sacerdos, audito consilio pie admiratus sæcularis viri devotionem, sacerdotali admonitione excitat, et confirmat bene compunctam mentem, et ipse eidem operi multum se promisit auxiliatorum, quamvis tunc temporis sibi esset in manibus opus grande, quia ædificabat turrim ante Protomartyris principem oratorium. Habebat autem idem piissimus comes Hugo magnum et antiquum beneficium de eodem venerabili episcopo; ex hoc beneficio quamdam villam, quam dicunt Martini-montem avulsam, uterque comes et comitissa de manu sua emisit, et exclusa hæreditaria postulatione omnium successorum, in manum dominicam episcopi reposuit. Item Gerfridus de Brescio filius Walfridi, capita hominum utriusque sexus, quotquot in eadem villa habuit commanentes, quos de episcopo in beneficio tenebat, in dominicam manum episcopi reposuit. Ipse similiter egregius pontifex quos homines in eadem villa commanentes ad mensam suam pertinentes habebat, ad integritatem doni de victu suo emisit. Quæ villa cum redintegrata membris suis et indomnica fuisset, venerabilis episcopus Pibo, consilio et assensu eorundem comitum, super altare sancti Stephani quietam et solidam traditionem eam imposuit, divinum et humanum contestatus auxilium, ut eadem villa, id est Martini-mons, cum ecclesia et suis appenditiis, altari sancti Stephani appenderet, et cum ædificatum esset cœnobium, et aliquot cœnobitæ aduati, usibus eorum deserviret.

Addidit etiam mansos in civitate, qui appendebant ad beneficium ejusdem villæ, censos duobus solidis. Acquisivi præterea ego Luctulfus ecclesiam de Wandelini-villa, cum omni integritate dotis ejusdem ecclesiæ, de comitissa Recheza, quæ etiam dedit unum hominem, cum duabus quartis unius mansi, eo pacto ut censum suæ terræ quem debo-

bat ad bannum, solveret ad altare nostri cœnobii, et sic maneret quiete in banno villæ.

His itaque dispositis, deerat adhuc mansus in quo ecclesia et xenodochia, et illis appenditia receptacula possent construi, quem piissimus antistes ipse, sua charitate admonitus, statim contulit, quod longum et latum non solum ad ædificia, sed etiam ad altera largissime suppeditanda sufficit. Ecclesia igitur ædificata congruisque receptaculis, ego Luctulfus visitationem Dei et auxilium ejus eidem loco præsidere indubitanter percepi, ideoque fiducialiter præsumens de benevolentia Omnipotentis, quosdam sanctos qui venditis patrimoniis, et in pauperes erogatis, in monte Rumberch religiose degebant; multis precibus ambitos sollicitavi, et episcopali auctoritate invitatos demum ad me traxi, ut apostolicam vitam, scilicet primitias Christianæ religionis, sicut prius in monte, ita quoque in nostro cœnobio ducerent, sub regula et conscriptione sancti Augustini; salutare namque et congruum symbolum videbatur, ut una civitas tria perfectiora membra Christianæ religionis contineret, videlicet canonicos suas proprias possessiones obtinentes, et monachos sub regula sancti Benedicti cuneis nigrantes, et candidos Nazaræos apostolicam vitam ducentes, ut quisquis converti vellet ad Dominum, in hac una civitate appositum haberet quiddam arctioris religionis eum delectaret. Igitur hi sancti viri perfecte viventes in tranquilla sinceritate sui propositi, delectabili odore sanctæ conversationis suæ multos sæcularium utriusque sexus converti ad sequendum pauperem Christum allexerunt, et illectos quosdam ad contubernium suum attraxerunt.

De quibus Petrus filius Dodoni seipsum et vineam suam contulit, item Walterus filius Bereri juvenis clericus, sicut et Petrus seipsum cum vineis et manso uno contulit. Item Varnuldus virgo Christi seipsam eorum præbendæ et disciplinæ contradidit, et aliquot jugera arvi et vineam apud Scrupulas contulit, quam ego vel emendo vel cum fratre suo commutando postea augmentavi; item vineam in Barromonte de clerico Trelino emi; item allodium apud Focauart a quadam matrona, nomine Aia, sicut habebat hæreditario jure ab antecessoribus suis per integritatem, mea pecunia comparavi. Officia puella, soror Hugonis, vineas et duo jugera terræ contulit; quidam etiam timentes Dominum, gratuita benevolentia aliquanta jugera passim contulerunt, quæ per singulos donatores, et per singula loca enumerare, ne fatigarem synodales aures, odiosum putavi.

Post hæc ego Luctulfus videns multiplicata et multiplicanda bona sanctorum, et reputans quoniam apud improbos mores non est satis tuta per se propter innocentiam suam probitas justorum sine patrocinio magnorum, boni consului donata superius conscripta, et in posterum donanda, ne quis temerator audeat aliquid eorum avellere, synodali auctoritate sub anathemate confirmare, et immuni-

tatem in qua vivat nostra congregatio secundum regulam sancti Augustini, breviter describere, videlicet ut nostri canonici sicut sunt suæ et ab aliis dissimilis regulæ, ita liceat illis absque censura aliorum, vel canonicorum vel monachorum, sub episcopali obedientia suo privato jure vivere. Priorem suum ipsi sibi eligant, ipsi sibi præficiant; curam animarum ab episcopo suo priori expostulent et accipiant, delicta illorum, quæ divina virtus prohibeat, nullus primicerius, nullus decanus, nullus abbas judicare præsumat, nisi prior ipsorum vel episcopus, seu inobedientia vel necessitas illum invitat. In festivitibus majoris ecclesiæ, sive aliarum ecclesiarum, ad stationes vel ad sepulturas magnorum extra atrium suum nullus eos appellet vel cogat, sed vita eorum, sicut est singularis, secreta tranquillitate se contineat.

Ego Pibo Tullensis Ecclesiæ antistes, in plena synodo residens, quæsi in synodali corona si immunitatem canonicorum sancti Augustini, quæ superius descripta est, qui canonici degunt in cœnobio quod ædificavit frater Luctulfus extra muros civitatis, si illam laudaret et firmari postularet, aut si aliquid donorum quispiam infringeret, proclamaret. Quæ superius promulgata, cum omnes favorabiliter excepissent et firmari postularent, ego quoque spontanea commonitus voluntate, addidi ex meo dono perpetualiter illos habere hoc juris, quod habet episcopus super altare de Wandelini-villa, et super altare de Martini-monte, excepto quod census debeant persolvere. Item donavi eis licentiam et auctoritatem, ut in suo atrio possent sepulturam constituere, in qua sive plebeios sive nobiles, quicumque postulabunt, sepeliri ab eis concessionem meam habeant eos suscipere, et in suscipiendis nullus abbas, nullus presbyter pro contemnio suo audeat eos conturbare vel contristare. Hæc omnia superius descripta et donata et fidelium devotione in posterum donanda, ego Pibo Tullensis episcopus et volo, et jubeo manere rata, et inconvulsa, et episcopali auctoritate sub anathemate synodali judicio confirmanda. *Hæc faciat Dominus et hæc addat (II Reg. III, 9)*, respondit universa corona.

Signum Pibonis episcopi.

Sign. Hugonis primicerii.

Sign. Requiri archidiaconi.

Sign. Alberonis archidiaconi.

Sign. Stephani archidiaconi.

Sign. Hugonis cantoribus et Stephani Rufi.

Sign. Theoderici.

Sign. Angeheri.

Sign. Deodati.

Anno ab Incarnatione Domini millesimo nonagesimo primo, indictione xv, vi Idus Octob., confirmata est et signata hujus privilegii charta a domino Pibone venerabili episcopo præside in synodo plenaria.

VIII.

Privilegium pro abbacia S. Leonis Tullensis.

(Anno 1091.)

[Dom CALMET ubi supra.]

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, PIBO Dei gratia Leucorum humilis episcopus, fidelibus Christi universis tam presentibus quam posteris, gratiam Spiritus sancti.

Officii nostri est fidelibus Christi maxime nobis commissis, non solum spiritualia, sed etiam temporalia bona providere; et filiis pacis, ut tranquillam vitam agant, quæ ad pacem sunt procurare. Igitur devotioni et studio filii nostri Luctulfi Ecclesiæ nostræ decani, quo in ædificanda memoria beati Leonis noni papæ desudat congaudentes, et ipsius manui manum nostram in adjuvando conjungere volentes, studuimus diligenter exarare qualiter ipse et ecclesia quam ædificat, villam Martinimontis acquisierit, Dei munificentia adminiculante. Siquidem strenuus comes Hugo de Dasbore, venerabilis Henrici filius, intrinsecus Dei tactus inspiratione, et nobilis prosapiæ beati Leonis, de qua descenderat, ductus dulcedine, prædictam villam, assensu conjugis suæ et hæredum suorum, a quodam magno beneficio, quod a nobis tenebat, avulsam, de manu sua emisit, et exclusa omni hæreditaria postulatione, in nostram dominicam manum reposuit, nihilque donationis vel advocatiæ, nihil omnino juris alicujus in manu sua retinuit. Gerardus quoque de Briceio, filius Valfridi, capita hominum utriusque sexus, quotquot in eadem villa commanentes, quod a nobis in beneficio tenebat, in dominicam manum nostram reposuit.

Horum igitur devotioni congratulantes, nos etiam quotquot homines in eadem villa commanentes ad nostram mensam pertinentes habebamus, ad integritatem dominicam de victu nostro emisimus. Hanc ergo villam, cum redintegrata membris suis et indominicata fuisset, consilio et assensu supradictorum virorum, super altare beati Leonis libere reposuimus, et ad præbendam fratrum inibi Domino servientium ipsi ecclesiæ in perpetuo possidendam sub anathemate confirmavimus. Reposuimus etiam super ipsum altare beati Leonis, in benno et potestate Maseriarum, croadam quamdam desuper ipsam villam inter vineas et prata jacentem, omni decimatione et censu liberam, et pratum inter publicam stratam et pratum nostrum jacentem, pro quo custodibus hanni solvuntur quatuor nummi. Denique presentibus et futuris volumus notum fieri Maseriarum et Martinimontis fines, pascuas, silvas, omnino ita esse communes ut injuria et injustitia sit, si alii alios ab his omnibus excludere præsumperint; ipsis enim et animalibus suis, sine damno his communiter uti licebit. Quod si forte damnum fieri contigerit, per fidelitatem hominum restituatur, et pro justitia hanni nostri remittantur duo nummi, et non amplius persolvantur. Quod jus in omnibus villis et curiis nostris concessimus et confirmavimus

A ecclesiæ Beati Leonis habendum. Præterea matrimoniorum et desponsationum usus et consuetudo talis ibidem habetur, ut, si quis Maseriarum aliquam de feminis Martinimontis ducere voluerit, sine contradictione liceat; hoc etiam Martinimontis homines, in curia Maseriarum jus obtinent.

Si vero desponsata ex sulcis Martinimontis fuerit dotata, vel die desponsationis ejus in ipsa villa primum fuerit pernoctata, ubicunque postea moretur præter Maserias, ad Martinummontem censualis erit, et cum omni progenie sua, ibi placita prosequetur. Hoc idem fiet de feminis Martinimontis in banno Maseriarum ductis. Concessimus igitur, et presententi privilegio confirmavimus, ut in villis et curiis nostri juris, ecclesia Beati Leonis et collata pace possideat, et conferenda devotione fidelium libere accipiat. In quibus omnibus pro salute animæ nostræ omnia jura nostra ipsi ecclesiæ remittere voluimus, et ut nullus advocatus, nec aliquis ministrorum nostrorum, super hoc ei molestiam inferat, vel calumniam cupidine moveat, auctoritate Dei et nostra præcipiendo sub anathemate interdicimus; nihil enim juris nisi a nobis, nihil potestatis nisi per nos, in his omnibus habeat aliquis eorum. Quod si cupiditate ductus, inde molestiam ecclesiæ intulerit, anathematis nostri vinculo ligatus, divinæ justitiæ reus erit. Deinde cum eadem ecclesia Dei dono crevisset, et abbatem adepta fuisset, ipse abbas, Scherus nomine, vita et moribus honestus, et consilio providus, considerans malitiam in dies subrescere hominum, et præcavens in posterum, et attendens siue providentia alicujus principis eandem villam ab infestationibus malefactorum securam nullo modo per se existere, nostro et religiosorum virorum honore et consilio, cum pro quodam negotio ego et dux Theodericus, et Simon puer ejus filius, et frater ducis Gerardus comes, et Renardus comes Tullensis, et alii quamplurimi nobilium, tam clericorum quam laicorum, ad Chantenoi in unum convenissemus, in manu ipsius ducis et custodiam prædictæ villæ, et non advocatiæ, nobis omnibus videntibus et audientibus, abbas reposuit, et pro custodia singulis annis septem modios vini et dimidium in ipsa villa duci recipere concessit; quod si vini minus fuerit, aut omnino defuerit, pro modio sexdecim denarios recipere terminavit.

Dux vero, sicut erat pius et benignus in salute animæ suæ, custodiam villæ recepit. Consideratione autem paupertatis villæ, constitutum inibi fuit ut quemcunque dux pro ipso dirigere vellet, illic, cum tribus aut quatuor sociis, in eadem villa duo servitia per annum haberet, nec amplius aliquid exigeret, in placito non resideret, nec ad placitum aliquem cogeret, nisi forte abbas vel præpositus ejus, ad reprimendum aliquem sibi rebellem, id ab eo fieri postulasset. Quam utique constitutionem dux clementer annuens, in fidelitate sua obtentus est, et custodiam villæ se diligenter procuraturum, et constitutionem præscriptam fideliter servaturum.

Quod si forte ex eadem villa aliquis inopia vel aliqua necessitate recesserit, et ad aliam transierit, quocunque declinet, nullus, nisi abbas, in eo aliquid habet.

Ne vero super his omnibus in posterum ab aliquo ecclesia Beati Leonis aliquam molestiam sustineat, vel aliqua controversia emergat, præsentī scripto his omnibus testimonium perhibemus, quod sigillo nominis nostri signari voluimus, et auctoritate pontificali confirmavimus. Quod si aliquis superbia vel cupiditate ductus, his contrarius extiterit, et amplius quam quod constitutum est exigere præsumperit, eum excommunicatum divina auctoritate et nostra esse censemus, et anathematis vinculo subijcimus. Subscribi etiam voluimus in testimonium horum, nomina virorum legitimorum, qui his

interfuerunt.

- Signum Pibonis episcopi.
- Sign. Theoderici ducis.
- Sign. Gerardi comitis.
- Sign. Reinardi comitis Tullensis.
- Sign. Hugonis primicerii.
- Sign. Luctulfi decani.
- Sign. Riquini archidiaconi.
- Sign. Widerici militis de castro de Noviler.
- Sign. Karlonis de Fonteniaco.
- Sign. Hodivat militis Deprées, et aliorum plurimorum.

Anno ab Incarnatione Domini millesimo nonagesimo primo, indictione xv, vi Idus Octobris, confirmata est et signata hujus privilegii charta a domno Pibone venerabili episcopo.

IX.

Fundatio prioratus S. Theobaldi.

(Anno 1094.)

[Dom CALMET, *Hist. de Lorraine IV, Pr., 498.*]

PIBO Dei gratia Ecclesie Tullensis indignus episcopus, universis tam futuris quam presentibus temporalem salutem et æternis ditari mueribus.

Quia non omnium hominum ad patriam redeundi eadem est possibilitas vel voluntas, sed sicut dicit Apostolus, unusquisque proprium donum habet a Deo, alius sic, alius autem sic; alii, Dei misericordia operante, terrenorum possessione vel etiam appetitu nudati, cum adversario vias hominum obsidente, audaces luctamen ineunt. Nonnulli eorum quæ perdere timent sarcina prægravati, quamvis timidi, ad certamen veniunt, et quod ex propriæ imbecillitatis conscientia desperant, eorum qui jam cum Deo regnant, orationibus, et eorum qui hic spiritualiter vivunt succimento, ne succumbant, vel si ceciderint ne collidantur, expetunt. Justissima recompensatione ex his quæ vel tandem relinquere habent necessarium, eorum usibus largientes, felici commercio pro perituris æterna commutant: inter quos Hugo et frater ejus Haymo in sylva de Ametallivilla, quamdam partem certis confiniis a toto

A corpore disjunctam, beato Mansueto et fratribus in ejusdem cœnobio commorantibus communiter tradiderunt. Nam quidquid est inter viam mercatoriam, et viam veterem, quæ est desuper vallem, usque ad ripam fluminis, et usque ad sylvulam de Flaviniaco, eorum devotio, hæredibus suis assentientibus, prædicto cœnobio contulit. Et ut ibidem cella constructa monachi statuerentur, qui pro eorum et reliquorum excessibus Domino jugiter supplicarent, ab abbate qui tunc erat, obtinuit.

Ad quorum sumptus necessarios junior frater Haymo gravi languore decubans, quidquid in eadem Amerelli-villa habebat, et apud Asmancium, et in villa quæ dicitur Saphez, et alodium de Sendruviller, cum conductu ecclesie in mancipiis, in cultis et in incultis supradicto confessori concessit, et in eodem cœnobio abjurato sæculo monachi habitum suscepit. Postmodum vero frater senior Hugo partem suam in prædictis villis omnino sicuti possidebat, eidem cellule dedit; necnon consilio et instinctu suæ uxoris, alia quædam addidit in eadem Amerelli villa, duos quartarios, et manentes, et uxores eorum, et filios, cum dimidio banni villæ, et districto, et cum omni debito. Totam terram de Mizon cultam et incultam, et in aqua piscatorem aneam, rededecimationem portæ et piscium. Apud monasteriolum duos quartarios, cum manentibus, et eorum uxoribus, et filiis, in omni usu de dominico labore totam decimationem; panis et vini decimationem; dimidium de Crusillis. Similiter apud Helegiam duos quartarios, et habitatores cum omni jure debito. Totum alodium de Senungis, in sylvis, in agris, in pratis, in eunctis usuariis.

Huic dono interfuerunt liberi homines, et ad testificandum idonei, Drogo junior de Bosanivilla, Widricus de Stræna. Paulinus. Odelricus de Ferreris. Hugo de Buxeris. Hugo de Claromonte.

Et ne temporalium stipendiorum inopia fratres in hac cellula conversantes divino servitio minus intentos faceret, vel a proposito penitus revocaret, supradicti cœnobii abbas, fidelium et fratrum suorum consilio, nonnulla subscripta hac conditione adjunxit: ut si aliquo divinæ dispositionis nutu destructioni subjacuerit, omnia ibidem deputata beato Mansueto capitaliter restituantur. Apud Hælieum viii quartarios. Apud Avios ii quartarios. Apud Chalmontem ii quartarios. Apud Novumvillare ii quartarios cum manentibus. Apud Petravillam ii quartarios. Apud Huldendi Montem i quartarium et dimidium. Apud Hælciovilillam i quartarium et dimidium. Apud Domnumbasolum quidquid Drogo de Estraines dedit sancto Mansueto in eadem villa, pro anima sua et antecessorum suorum, et pro præbenda filii sui: domum videlicet lapideam, contiguam parieti ecclesie, et homines ad ipsum alodium pertinentes. Albertum et quidquid possidebat in terris, pratis, sylvis, molendinis, et in eunctis usuariis. Herimannus de S. Christophoro dedit B. Mansueto apud Novumcastrum quartarium.

1 in mansis, mansionilibus, in terris cultis et A incultis, servis et ancillis.

Quia vero gradus altior a ruina non defendit, sed interdum gravius præcipitat, nos qui nulla meritorum prærogativa suffragante, sancti Mansueti vices indignè tenemus; ut eodem porrigente manum de lacu miseriæ et de luto faciis possimus resurgere, et eo protegente quæque periculose imminetia devitare, visum est nobis non incongruum, cleri nostri consilio et hortamine, de nostro jure huic cellulæ profuturum aliquid recidere. Denique ad domni abbatis Temari petitionem, totum illum locum certis limitibus terminatum, cum cella, annuente archidiacono et decano, assentientibus etiam canonicis sancti Gengulfi, cum præposito, in quorum parochiali est territorio, ab omni subjectione illius matris ecclesiæ liberum reddimus. Omnem decimationem ejuscuque rei intra descriptos terminos cellæ concedimus. Omnes advenas, nisi sint de ipsa parochia, qui in jam dicto loco mansionem acceperint, a jugo antiquioris ecclesiæ absolutos esse omnino decernimus. Et ut contra hæc statuta nulla aliquando exsurgere audeat violenta improbitas, omnes qui de his donatis aliquid subtraxerint, vinculo anathematis innodamus; ut decursione temporum ab humana memoria nihil horum possit excidere vel augeri, hac scriptura firmamus. Ut confundatur et obmutescat omnis invida et repens judicialis calumnia, tam nostræ imaginis notissima assignatione, quam nostræ imaginis notissima assignatione, quam taliam virorum, quibus non credere nefas est, subnexa testificatione roboramus.

Signum Pibonis episcopi.

Sign. Themari abbatis sancti Mansueti.

Sign. Selheri abbatis sancti Leonis.

Sign. Hugonis primicerii.

Sign. Luctulfi decani.

Sign. Riquini archidiaconi.

Sign. Brunonis archidiaconi et præpositi.

Sign. Adelberonis archidiaconi.

Sign. Stephani archidiaconi.

Sign. Hugonis archidiaconi.

Sign. Tecelini archidiaconi.

Sign. Adelberonis cancellarii

Ista quidem peracta sunt in Tullensi sede, in D ecclesia majore VIII Kalendas Martii, in capite jejuniorum, audiente clero, et innumera plebis multitudinie, anno ab Incarnatione Domini 1093, ordinationis vero nostræ anno XXIV, indictione II, feria IV, concurrente V, lunæ III, epacta I.

X.

Privilegium pro ecclesia S. Mariæ.

(Anno 1096.)

[Dom CALMET, *ibid.*, p. 502.]

In nomine Domini summi et veri Dei. Quoniam, ut quidam sapiens ait, pulchrum est bene facere mundanæ reipublicæ, constat summe pulchrum et salubre esse id fieri spirituali et divinæ curiæ. Quapropter volumus notum esse omnibus nostræ dioc-

cesis fidelibus, tam posteris quam præsentibus, quod ego Pibo Dei gratia Tullensis sedis præsul, dedi ecclesiæ Sanctæ Mariæ, que est in Molehime (l'abbaye de Molesme) altare, quod situm est in Commarceio ad utilitatem monachorum inibi Deo famulantium. Quia vero cœnobium illud ad nostram aut ecclesiæ nostræ non attinet subjectionem, statuimus ut supra censum debitum, nostræ solvant sedi assidue cum ipso censu, sex denarios. Ne quis autem amodo hoc donum aut statutum vel non ita factum esse intendat, aut id violare præsumat, curavimus illud corroborare, et præsentis privilegii conscriptione, et nostri sigilli impressione, et eorum qui subscripti sunt, tam clericorum quam laicorum idonea attestatione.

B *Testes doni prioris.* Sig. Riquini archidiaconi.

Sign. Gerardi comitis.

Sign. Reinardi comitis.

Sign. Odelrici comitis de Brisseio.

Sign. Godberti de Aspero-monte.

Testes doni renovati. Item sign. Riquini archid.

Sign. Tasselini archid.

Sign. Stephani archid.

Sign. Ramboldi cancellarii.

Sign. Joannis decani.

Sign. Bernardi sacerdotis.

Sign. Edetrici de Rinne.

Sign. Henrici advocati Tullens.

Sign. Sigiffridi et Hugonis villici et Godberti cancellarii.

C Donum renovatum actum est anno ab Incarnatione Domini 1096, indictione IV, epacta XXIV, occurrente II, Urbano papa, Pibone episcopo, regnante Henrico IV, imperatore, duce Theodorico, comite Reinardo, ubique regnante Domino nostro, Jesu Christo, cui sit honor, laus et gloria per omnia sæcula sæculorum. Amen.

XI.

Fundatio prioratus S. Jacobi in Castello Novo pro abbata S. Mansueti Tullensis.

(Anno 1097.)

[Dom CALMET *ubi supra*, p. 509.]

Universis Christianæ religionis cultoribus, Pibo Tullensis Ecclesiæ Dei gratia dispensator, salutem, et simplicis veritatis integram dilectionem.

Pietatis et bonæ actionis officia tanto magis appetere et amplecti debet omnium fidelium devota affectio, quanto magis non aspernabilem honestæ opinionis odorem longe et late diffundunt, et desiderabilem animarum vivificationem, et postmodum corporum reparationem efficaciter operantur. Unde nos quos summus ille pater familias, utinam non ad judicium, in domo sua speculatores posuit, eo propensius in hujus stadii cursu legitime certando convenit reliquos anteire, quo non solum de nobis, verum etiam de omnibus quos regendos et corrigendos suscepimus, si desidiosi apparuerimus, tandem ille qui commisit, iratus exigit rationem.

Audito itaque et accepto apostolicæ prædicationis

præconio, quod non est apud Deum personarum acceptio, cuiusdam pauperis et exulis preces cum alacritate suscepimus, et ad ejus petitionem, interveniente Grimbaldo abbate, in cujus tutela se et sua omnino commendaverat, ecclesiam quam ipse in monte Sion ædificaverat, cleri nostri consilio dedicavimus. Hic etenim pauper Ursus, natione Beneventanus, multorum locorum opportunitatibus exploratis, prædictum montem proposito suo congruum remotæ conversationi suæ prælegit, reliquias sancti Jacobi apostoli quas secum habere credebatur, ibidem deposuit, ab illis, qui eum temporaliter quasi beneficium possidebant, licentiam incolendi obtinuit; sed cum pro reliquiarum reverentia, et novitate loci, innumerabilis populorum turba illuc conflueret, divino munere idem pauper sublevatur, et frequentissima circummanentium visitatione et impulsu confortatur, ecclesiam, qualem potuit, illic construxit, locum illum, sicut olim, inhabitatum esse putatur, et adhuc aggere lapidum quasi muro clauditur, apud illos in quorum potestate erat, ut ecclesiæ et in ea Domino servientibus dedicationis tempore, nostro assensu traderetur effecit, quam beato Mansueto sicut in ea monachi stabilirentur perpetuo possidendam per manum nostram tradidit.

Cum vero fratres et loci incolæ præ ejus ariditate infra proprios terminos aquam necessariam non haberent, aditum ad fontem qui in descensu montis, illorum vesania in quorum alodio erat, humanitate postposita per violentiam interclusit. Qui pro ea inspiratione divina correcti, Aldricus scilicet de Syonna, cum uxore et filiis, Odelricus et Ahelinus terram in qua fons est, et in qua vinea postea facta est, et quidquid habebant in monte, eidem cellule concesserunt.

Dedit etiam huic ecclesiæ Albricus de Haynolvilla pro animabus patris sui Framberti, et matris suæ Dadae, et fratris sui Theoderici, qui ibidem sepulti sunt, medietatem totius fundi quem pater ejus habuit in villa Rossoil, cum iv mansis, mansionibus, et dimidium molendinum, cum duobus hominibus Herberto, Seyardo, et femina Wigerda, et fere duas partes silvæ quæ est in australi parte ejusdem montis. Walterus de Monh dedit quartarium terræ, et quinque curtos mansos, in quibus sunt ii fontes usui villæ valde necessarii. Et Tebaldum cum uxore et filiis, cum fundo proprio, usque ad lx jugera. Frater ejus Haymo addidit huic dono i quartarium, et Richardum cum allodio.

Præterea contulit huic loco dominus Albricus abbas quidquid comes Haymo Beato Mansueto in eadem villa dederat, videlicet medietatem decimarum et Brogonem cum fundo, uxorem autem ejus et filios. Conjugem Bernardi filii ejus dedit comes Humbertus de Claromonte.

Gerardus de Corcelles dedit beato Jacobo in villa Syonna curtum mansum, in quo est molendinum quod vocatur Atalenum, et quidquid allodii habebat in eadem villa, in qua Hatto et uxor ejus dederunt

A dimidium mansum, et pratium dimidium, quod portat iv carratas feni, et quidquid allodii habebant in monte. Hugo quondam..... Camerarius dedit in eadem villa vii curtos mansos, et mancipia, Erundum, Benhelinum, Bernardum, cum uxoribus et filiis, et reliquis utriusque sexus, et mansum in quo est molendinum, et terras, et prata integre huic manso appendentiæ, consentientibus nepotibus suis, duobus fratribus, Alberico milite, et Hugone sacerdote, accepto a Thiemaro abbate centum solidorum pretio, et a jam dicto Hugone recepto servo et ancilla, cum infantibus, et duobus curtis mansis hac conditione retentis. Presbyter tota vita, singulis annis denarium inde persolvat, quod eo defuncto reliquo allodio redintegretur, similiter et de milite, si sine hærede legitimo morietur.

B Widricus et Albricus de Paterniaco, annuente eodem Hugone, dederunt funditus in villa eadem quidquid possidebant, et in Paterniaco servum Hardenum. Rodulfus de Sorceio et uxor ejus dederunt xii jugera. Drogo, Rainerus, Henricus fratres in villa Syonna dederunt unum quartarium. Apud Munh in Estræas ad præsens totius fundi sui hoc pacto medietatem, ut si absque legitimis filiis de hac vita decesserint, pars reliqua priorem sequatur. In eadem villa Henricus presbyter vineam upam et Malbertus quidquid in hac villa habebat. Addita fuit etiam ad usus fratrum dispensante domino abbate. Tiemaro, ecclesia de Bu, quam dedit Walfridus. Allodium de Buris, quod dedit Angilbertus. Allodium de Lizeivilla, quod dedit Sancto Mansueto. Morundus de Aquaso, et Rodolphus de Germineio. Allodium de Allinivilla, cum mancipiis utriusque sexus, quod dedit Widricus de Deusluwart. Allodium de Lifou, quod dedit Baldwinus. Allodium de Sulz, quod dedit Walterus. Allodium de Seroltmunt, quod dedit Robertus, et uxor ejus pro se et animabus fratrum suorum. Apud Marceium quarta pars allodii Widrici, quam dedit ipse in omni usu; addidit insuper servum et ancillam, cum filiis et fundo. Allodium quod dedit Odelricus de Munh et uxor ejus, apud Buancourt.

D Nos vero de temporali hujus ecclesiæ cremento, et maxime de spirituali multorum propectu gratulantes, libertati fratrum et quieti in posterum prospicientes, ut omnem sollicitudinem eis penitus abscideremus, altare sancti Germani de Syonna, consentiente et laudante Riquino archidiacono, et Hugone presbytero, qui tunc altare habebat, hac conditione concessimus ut, quandiu presbyter viveret, vi denarios inde persolveret; post ejus mortem per manum abbatis disponendum sine controversia ecclesiam possideret.

Dedimus etiam Warinum et uxorem ejus receptam a Joffrido, de cujus erat beneficiis. Ut autem hæc nulla vetustate abolita, in præsentiam revocata, si opus fuerit, humana possit invocari memoria..... scripto mandavimus, ut omnium oblatantium nostra auctoritate temeraria obtundatur improbitas propria.

imaginis impressione signamus. Si quis de his quæ jam acquisivit, vel quæ adhuc ecclesia ista juste acquisierit, imminuere tentaverit, ab omni congregatione Christiana remotum esse præcipimus; usque ad dignam satisfactionem, anathematis vinculo innexum esse eo quo possumus et debemus rigore decernimus; nostro et probabili virorum qui affuerunt, testimonio subscripto roboramus.

Signum Pibonis episcopi.

Sign. Riquini archidiaconi.

Sign. Alberonis cancellarii.

Sign. Herberti decani,

Sign. Hugonis presbyteri.

Sign. Bosonis presbyteri.

Sign. Desini presbyteri, qui etiam huic ecclesiæ prærata contulit.

Sign. Milonis, de cujus beneficio erat mons prædictus

Sign. Odelrici de Briseio.

Sign. Walteri et Haymonis fratrum.

Sign. Cuononis.

Sign. Albrici.

Sign. Hugonis.

Sign. Drogonis.

Sign. domni Tiemari abbatis Sancti Manueti.

Sign. Widrici abbatis Sancti Apri.

Sign. Hugonis primicerii.

Sign. Liutulphi decani.

Sign. Alberonis.

Sign. Stephani.

Sign. Hugonis.

Sign. Thiebaldi monachi.

Anno ab Incarnatione Domini 1097, indictione 7, epacta IV, concurrente III, luna XI, IV Idus Aprilis, peracta sunt hæc in Tullensi sede, in ecclesia majore, audiente et vidente Clero cum universa multitudine plebis, feliciter. Amen.

XII.

Fundatio prioratus de Landecourt.

(Circa annum 1100.)

[Dom CALMET, *ibid.*, col. 515.]

Ego Pibo gratia Dei, Tullensis Ecclesiæ minister indignus, omnibus sanctæ matris Ecclesiæ filiis tam præsentibus quam futuris, salutem in Christo perpetuam.

Omnibus in domo Dei pastorale officium administrantibus, in construendis basilicis et earum ampliandis et conservandis rebus præcipua inesse debet sedulitas, et si quis laicorum eodem exarserit desiderio, eorum debet ubique fulciri auxilio. Notum itaque vestræ in Christo fraternitati facimus, et omnium vestrum memoriæ mandamus, quod dominus Bencelinus noster charissimus amicus Jerosolyma rediens, a domino Paschali papa libertatem cujusdam ecclesiæ suis precibus impetraverit, quam illo die nondum construxerat, sed in animo jamdudum ædificare deliberaverat. Reversus autem ad propria, et prosperis utens successibus, desiderium quo calebat intus, exterius aperuit, ædificare scilicet

ecclesiam cepit, et honeste sicut decuit, ceptum opus usque ad finem perduxit; quam ædificatam, et optimis thesauris decoratam, et a nobis in honore Dei Genitricis, sanctique Sigismundi gloriosi martyris Christi, necnon beati Nicolai confessoris consecratam et dedicatam, Deo et S. Apro ejusque servientibus tradidit, et ad præsens fratres inibi ad Deo serviendum, constituta eis annona, qua sine scrupulo alerentur, constituit. Cujus ego bona intentione permotus, ejusque precibus evictus, et quia filium ejus de sacro fonte suscepi, consilio clericorum meorum, qui sanioris videntur esse consilii, auctoritate et præcepto magistri mei domini Paschalis papæ, et nostra Dominique nostri Jesu Christi, principio ecclesiam illam, cum omnibus suis appenditiis, esse in perpetuum liberam, sine censu, sine omni consuetudine, neque archidiacono, neque decano esse subjectam, ad nullam omnino respicientem, nisi ad Sancti Apri, cujus libera est, ecclesiam. Præterea jubeo auctoritate qua debeo, et ratione qua valeo, monachos qui ibi Deo servierint, pro qualibet violentia infra eorum atrium, sive in ipsa ecclesia a quolibet facta, nunquam ab officio divino cessare, nisi sola obedientia abbatis sui. Quare approbatissimorum nostrorum consilio usus, ligamine iudissolubili perpetuo anathemate obligamus quicumque mente excessus, demere libertatem præfatæ ecclesiæ voluerit, cujuscunque sit ordinis aut dignitatis. Ad confirmandam etiam hujus rei notitiam, testes idoneos adhibemus, quorum nomina subter inscribere dignum duximus:

Ricuinus primicerius.

Stephanus archidiaconus.

Hugo calvus.

Thiemarus abbas Sancti Mansueti.

Berengerius decanus.

Walfridus de Roseriis.

Walterus frater suus.

Paganus de Sancto Germano.

Sicchardus de Paureio.

Theodericus de Jorcei.

Richardus de Episcopi villare.

XIII.

Charta Pibonis episcopi Tullensis de consecratione ecclesiæ de Porto.

(Anno 1101.)

[*Gall. Christ.* XIII, 481.]

In nomine sanctæ et individue Trinitatis, Patris et Filii, et Spiritus sancti, omnibus Christianæ fidei cultoribus, Pibo gratia Dei Tullensis Ecclesiæ episcopus, in vinculo pacis uniri, ut possint Christo incorporari. Supernorum civium societas, quot quibusque commoditatibus exuberet humani ingenii facultas evolvere gestiens succumbit, cum scriptum sit: *In cor hominis non ascendit quæ præparavit Deus diligentibus se*, ad quam variarum gradibus virtutum devotioni fidelium facilis patet progressus, veritate attestante quæ ait: *Jugum enim meum suave est et onus meum leve*; sed charitatis virtus, cujus

opus in proximi dilectione perpenditur, velut quodam privilegio specialem introducendi obtinet dignitatem. Spe igitur illius desiderabilis societatis et fraternæ dilectionis amore, homines de Porto toties raptorum sævitia et fere omnibus casibus expositos, non sine grandi dolore recolentes intervallo quippe et frequenti intercurrentis fluvii magnitudine a monasterio divisi, nec prout erat dignum sacris pasci mysteriis, nec necessitatis tempore in atrio poterant habere refugium, ecclesiam quam piæ memoriæ abbas Henricus eis ædificare concesserat, in eadem libertate quam antiquitus et nostri temporis obtinet mater ecclesia Warengensi villæ, scilicet a censu et omni exactione immunem cleri nostri consilio consecravimus homines ejusdem villæ; præpositus tali dispensatione juramento astrinxit ne propter vicinam ecclesiam a servitio fratrum liberiores se crederent, ne decimas vel cæteros redditus minuerent, sed licet in atrio habitarent, quidquid antiqua consuetudine soliti erant, absque refragatione persolverent; si alicujus necessitatis causa ibidem missam audire vellent, vicarium monasterii familiaritas vel obsequium interpellaret. Sin autem ad monasterium sicut prius convenirent, et præpositus qualiter ibi divinum obsequium ageretur ordina- ret; si quidem ad locum illum de pastorali cura nihil attinet, sed velut quodlibet altare monasterii hoc fratrum dispositioni concessimus. Præpositus ibidem custodem deputabit, qui si quid fidelium devotio Deo sanctoque Nicolao præsentaverit, in usus fratrum fideliter servet, nisi quod vicario monasterii oblationis quæ quidem in missa ad manum offeretur mediam partem tribuet. Videtur etiam idoneum vestræ insinuare dilectioni, quod præfata ecclesia Warengisvillæ antiquitus possidet mediam partem decimarum de novem quartariis Delherimontis quicunque eos colat. Possidet etiam in parochiis circumjacentibus de omnibus corvadis suis omnem decimationem, de Ancingis mediam partem: apud villam autem et apud Mannonis curtem, et apud Bellois de Crovadis et Ancingis suis omnem decimationem, et de aliis terris ad eandem ecclesiam pertinentibus mediam partem: hæc ne vetustatis situ aboleret oblivio scripto memoriæ commendare curavimus; quod autem misericordia quidem cooperante charitatis affectu impendimus, ne quis successorum immutare præsumat, pontificali auctoritate sub anathematis vinculo cum sigilli nostri impressione confirmare decrevimus, addito etiam probabili- um virorum testimonio, quorum nomina subno- tantur.

Signum domni Pibonis episcopi.

Signum Riquini primicerii.

Signum Brunonis cardinalis archidiaconi.

Signum Stephani ejusdem archidiaconi.

S. Raimbaldi archidiaconi.

S. Hugonis archidiaconi.

S. Thizelini archidiaconi

§. Alberonis cancellarii.

S. Albrici capellani.

S. Vidrici abbatis.

S. Apri.

S. Temari abbatis.

S. Mansueti.

S. Seheri abbatis.

S. Leonis.

S. Odelrici abbatis.

S. Michaelis.

S. Hubini decani.

S. Theoderici ducis.

S. Gerardi fratris ejus.

S. comitis Reinardi.

S. Odelrici de Brissei.

S. Petri filii ejus.

S. Morundi de Altirei.

S. Theoderici de Hancei.

Acta Tulli in majori ecclesia, in plena synodo, v Idus Octobris, anno ab Incarnatione Domini 1101, indictione ix, anno ordinationis nostræ xxxii, interveniente domno Adelone ejusdem loci præposito.

XIV.

Privilegium pro ecclesia S. Gengulphi.

(Anno 1105.)

[Dom CALMET, *Hist. de Lorraine*, IV, Pr. p. 513.]

In nomine sanctæ et individue Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, omnibus sanctæ matris Ecclesiæ filiis, præsentibus scilicet ac futuris, PISO Dei gratia Leuchorum episcopus.

Universorum fidelium, et maxime pontificum, ea debet esse sollicitudo præcipua, ut ecclesiæ quarum patrocinium episcopi susceperunt, temporibus suis incommutatæ vigeant, et, si fieri possit, sic debent eas in diebus suis stabilire, ut nulla subsequentis temporis adversitas possit eas a statu suæ integritatis avellere, quia enim Veritas ait: *Ubi sum ego, et minister meus erit* (Matth. xii, 26); qui in regendis ecclesiis ministros Dei se esse recognoscunt, recte debent super hoc vigilare, atque inspectum beatæ promissionis ministerium sibi creditum fideliter ministrare. Ego igitur Tullensis Ecclesiæ provisor magnus, me ministrum Christi recognoscens, et jam beatæ spei particeps esse desiderans, commissæ mihi Ecclesiæ, quod potui et quantum potui invigilavi, et de incolumitate meæ sedis, et earum quæ ei subjectæ sunt Ecclesiarum, sollicite pertractavi. Ecclesiam itaque Sancti Gengulphi, infra mœnia nostræ urbis constitutam, quam prædecessores mei S. Gerardus, et piæ memoriæ Udo episcopi fundaverunt, quam possessionibus donisque quamplurimis locupletaverunt, quam per congregationem fratrum æterno Regi inibi militantium celebrem redderunt, hanc ego quoque paterno amplexus sum animo, hanc semper in eo quo potui tutatus sum patrocinio, et quoniam eidem ecclesiæ meis quoque temporibus multa, et a me ipso aliqua accesserunt, venerabilium consilio virorum decrevi, possessiones ejus atque privilegia in præsentī charta adnotavi, et ea

omnia mea auctoritate, et assensu totius cleri et populi in evidentiali generalis synodi confirmavi.

Notum igitur sit omnibus, tam presentibus quam futuri sæculi fidelibus, ecclesiam Sancti Gengulphi certo jure et absque ulla contradictione hæc quæ scripta sunt possidere : Omnem terram quæ est in villa Bosonis montis, cum appenditiis, et cum ecclesia integra Sancti Georgii; ecclesiam Travillonis, ecclesiam Marbagii, ecclesiam Senoensem, cum capella de Cheulaio; ecclesiam Menovilli villæ, LXVI mansos et dimidium, excepta terra indomnicata, apud Pomponium vineas duas; apud Medium vicum, quatuor sessos, et tantum terræ indomnicatæ quæ sufficit arationi trium aratorum, cum septem quartariis, et banno in prato indomnicato, cum reliquis pratis et aliis appenditiis; apud Fagum, in Lersivalle vineas quatuor, et viginti jornales terræ, et duos mansos mansionales; apud Wandini-villam, quatuor mansos, excepta terra indomnicata; apud Hermoteseim, vineas quas dedit B. ejusdem loci præpositus, et frater ejus comes Albertus; apud Aueralli-villam, septem mansos et dimidium, cum ecclesia et omni integritate sua; apud Banniolam, septem mansos, et tres quartarios, exceptis indomnicatis, et partem quam ibidem habebant fratres de Calmesiaco, data enim per commutationem ecclesia de Domno-Martino, et dato eo quod apud Hundini-villam habere videbantur; Prædium de Cruceliis, cum ecclesia, et quatuor molendinis, et prædium quod dicitur Sancti Aniani, juxta portam hujus urbis situm, cum ecclesia et molendino, et cuncta ad utraque prædia pertinentia, cum integro banno, et mancipiis utriusque sexus, silvis, pratis, vineis, terris cultis et incultis, aquarumque decursibus, exitibus et redditibus; et intra hujus civitatis mœnia mansum, in quo sedet domus et cellarium quæ dedit Ascelinus pro remedio animæ suæ, cum omni hæreditate sua, scilicet in Varneri plantatio duos ordines, et dimidium vineæ, et omnem hæreditatem quam Duorardus pro filio suo dedit. Mansum vineæ juxta Sanctum Amantium, et in Barro vineam unam, quam dedit Romanus pro filio suo; supra Mosellam juxta Caldeniacum, molendinum unum cum sesso et vinea, quam dedit Renaldus illic canonicus; furnum cum manso, apud fontem Sancti Mansueti, cum una vinea in Mardeau; in Barro monte, vineas duas; in Carravalle, quatuor ordines vinearum; in Hattonis valle, sex ordines; in summo Barro, vineam unam; in Calvomonte, ordines octo; in prato Amantii, ordines undecim; in intervallis vinearum, unum; in Gula, vineam unam; in Calcatoriis, vineam unam, quinque ordines, viginti et unum emptos a Maria, et alios duos.

His igitur possessionibus prædecessores mei prædictam locupletantes ecclesiam, eidem tradiderunt, ut scilicet soli episcopo subjecta esset, ut nulli unquam in beneficium cederet, et præpositum quem communis electio, et certe sanioris partis exposceret, illum susciperet, et ut ipse præpositus in beneficium ipsius præposituræ cardinalem archidiaconatum ob-

A tineret, tali namque tenore præpositum Qldericum et secundum Brunonem in eadem basilica fuisse cognovimus, et Richuinum tertium eis succedere decrevimus, non quidem jure hæreditario, ut ad ejus primiceriatum lege beneficii seu aliqua alia ratione respiceret seu respiciat, aut ut aliquis alius primicerius super hoc successionem aliquam requirat, sed pro eo tantum quia fratres ejusdem ecclesiæ eum elegerunt, utpote in cujus sapientia satis consilii, in cujus honestate multum præsidii sibi adesse cognoverunt. Constituit etiam præfatus antecessor meus Udo episcopus, ut congregatio ejusdem cœnobii diebus infra nominatis ad divinum officium celebrandum præparatam sedem nostram adeat, scilicet in festo sancti Stephani post Nativitatem Domini, ad publicam missam, in die Inventionis ejus, ad vespervas, et in diebus quibus præsul sedis hujus plenarium ordinem habuerit, videlicet in Coena Domini, in Pascha, in Pentecoste, de eadem congregatione assumantur ad ordinem diaconi, subdiaconi, prout opportunitas contulerit.

B Hanc ergo sacratissimam tantorum institutionem ego Pibo benigna mente suscepi, et prædictas possessiones, et ea omnia quæ in prædicto sunt privilegio legitima auctoritate confirmavi, omnes illos anathematis maledictione feriens, quicumque in prædictis aliud pervertere aut derogare præsumerent. Ut autem hæc omnia firmiora et perpetuo inconvulsa permaneant, consilio totius cleri, sigilli mei impressione firmavi, et idoneorum testium subscriptione roboravi.

C Ego Pibo gratia Dei Leuchorum episcopus subscriptus faveo, et annulo nostræ Ecclesiæ signo.

Signum Riquini primicerii, et ejusdem ecclesiæ præpositi, sancti Stephani archidiaconi.

Sign. Thiercelini archidiaconi.

Sign. Hugonis archid.

Sign. Elberici archid.

Sign. Rambaldi archid.

Sign. Hugonis junioris archid.

Sign. Goberti archid. et exinde canonici.

Sign. domni Widrici abbatis Sancti Apri.

Sign. domni Thiemari abbatis Sancti Mansueti.

Sign. domni Seheri abbatis Sancti Leonis.

Sign. Humbaldi ejusdem loci decani, et aliorum canonicorum Theodorici, Gilberti.

Sign. comitis Renardi, et Warini filii ejus.

Sign. Valteri de Cominatu.

Sign. Sigifridi advocati.

Sign. Henrici de Sancto Vedasto, et Theodorici filii ejus.

Sign. Renaldi dapiferi.

Sign. Vileri.

Sign. Wolfandi.

Sign. Bereti.

Sign. Promidi, etc.

Data et recitata in majori ecclesia, in plena synodo, octavo Idus Junii, anno ab Incarnatione Domini 1105, indict. xiv, ordinationis vero nostræ anno xxxv.